

Prevladujoča oblika zavarovanja pred snežnimi plazovi v Zgornjem Posočju je predvsem zapora cest v času nevarnosti, prepoved gibanja posameznikom v območju plazov in upoštevanje navodil meteorološke službe, v hujših zimah pa tudi izselitev prebivalstva iz najbolj ogroženih območij. Če bi se hoteli trajneje zavarovati pred plazovi, bi morali zgraditi galerije in predore ter preložiti trase cest na manj ogrožena območja. Ti ukrepi bi bili smotrni samo za cestni povezavi Bovec—Vršič in Bovec—Predel.

* * *

Iz povedanega sledi, da so snežni plazovi na Bovškem upoštevanja vreden naravni element. Snežni plazovi prispevajo k še večji zaprtosti tega dela Zgornjega Posočja. Večje težave povzročajo predvsem v zimskem času, ko ima ob zaprti cesti na Vršič ta pokrajina samo eno normalno cestno zvezo s svetom, to je po dolini Soče navzdol oziroma prek prelaza Predel na italijansko stran. Snežni plazovi lahko povzročijo zaprtost nekaterih krajev. Zaradi reševanja prometne odrezanosti dolin na Bovškem je nujno čimboljše poznavanje tega naravnega pojava.

LETOŠNJE MEDNARODNO SREČANJE BO V SLOVENIJI

TURNI SMUKI BREZ MEJA

V spomin na mednarodno turnosmučarsko prečenje Alp leta 1982 organizira vsako leto ena od držav — udeleženk takratnega podviga mednarodno srečanje v svojih gorah — Mednarodni turni smuk brez meja. Namen srečanj je predstavitev območij, primernih za turno smučanje, ter spoznavanje in izmenjava izkušenj med predstavniki delegacij.

Udeleženci teh mednarodnih turnih smukov so predvsem gorski vodniki in reševalci, alpinisti, funkcionarji alpinističnih

Brezmejna zasnežena prostranstva se pozimi razkazujejo turnim smučarjem

zvez (DAV, CAI, AVS, SAC) ter predstavniki UIAA, tako da je organizacija takega srečanja za vsakega prireditelja lepa priložnost, da razkaže svoje gore, predstavi svojo planinsko organizacijo in turistično ponudbo. To je imenitna priložnost za učinkovito reklamo, saj so udeleženci vplivni in dobro situirani člani posameznih alpinističnih zvez.

Do zdaj šestkrat izpeljani akciji Turni smuki brez meja se letos pridružuje tudi Planinska zveza Slovenije, ki bo ta smuk organizirala v Sloveniji, alpski deželi s številnimi lepimi jezери in še neokrnjeno naravo, in sicer na območju svojega edinega

narodnega parka, v območju najvišje gore Vzhodnih Julijskih Alp Triglava.

Izhodišče za letošnji turni smuk brez meja bo Bohinjska dolina, od koder so možni turnosmučarski vzponi vseh težavnosti na vse pomembne in znane vrhove Vzhodnih Julijskih Alp, med drugim na Triglav, Krn, Kanjavec, Jalovec ali Mojstrovko, možno pa bo tudi smučanje na urejenih smučiščih. To letošnje srečanje bo od 5. do 12. marca, turni smučarji pa se bodo srečali v bohinjskem hotelu Zlatorog. Čeprav bo njihova glavna dejavnost turno smučanje, bodo organizatorji iz Slovenije predstavili svojim kolegom iz tujine tudi slovenski kmečki turizem, domačo obrt, narodne plesne in pesmi, če pa kakšen dan vreme ne bo primerno za smučanje, jih bodo peljali na ogled slovenskih naravnih znamenitosti, na primer v Postojno ali Lipico.

Za vodstvo in varnost predvidoma 50 do 60 udeležencev iz tujine bodo skrbeli slovenski gorski vodniki in reševalci. Predvideno je, da se bodo turnega smuka brez meja letos — enako kot so se prejšnja leta — udeležili alpinisti iz Francije, Zahodne Nemčije, Avstrije, Švice, Italije in Južne Tirolske.

Lansko, po vrsti šesto takšno srečanje je organiziral Alpenverein iz Južne Tirolske v Malsu na Južnem Tirolskem, prvič po šestih letih pa sta se ga kot predstavnika Planinske zveze Slovenije udeležila tudi dva Slovenca, Luka Karničar in Matej Kranjc. Organizatorji prejšnjih turnih smukov brez meja so naše alpiniste sicer vsako leto vabili, saj je bila PZS organizator dela prečenja prek naših Julijskih Alp leta 1982, vendar se srečanja ni nihče udeleževal. Vsaj lani pa so zbrani alpinisti po ovinkih izrazili željo, da bi se srečali v Sloveniji, saj so v teh letih turne smuke pripravile že vse udeleženske prečenja izpred sedmih let.

Nobenega dvoma ni, da bo letošnji turni smuk brez meja poskusil spet bolj na široko odpreti naši krovnji organizaciji vrata v svet, ki se deloma zaradi kroničnega pomanjkanja denarja in deloma iz drugih vzrokov zadnja leta kar zapirajo.

Posebna komisija, ki jo je na Gorah imenoval Glavni odbor PZS, od novembra lani do konca januarja letos, še ni mogla preštudirati vseh možnosti in uredništvu Planinskega vestnika sporočiti, kakšnih ugodnosti bi bili deležni tisti naročniki PV, ki bi do letošnjega maja plačali celoletno naročnino za Vestnik. Močno dvomimo, da se je od takrat sploh kdaj sestala. Zal ta komisija ni edino telo osrednje slovenske planinske organizacije, ki dela s takšno učinkovitostjo. — Morda pa bomo marca naposled le lahko poročali o zgodovinskem sklepu.

Na vrhovih Indonezije in Papue Nove Gvineje

Kadar v kakšnem članku zasledim kaj o gorah, še posebej o bolj »eksotičnih«, postanem takoj bolj pozoren. Zato me je poleti pritegnilo pisanje Branka Dežmana o Papui Novi Gvineji, ki je izhajalo v Nedejskem dnevniku, najbolj seveda tisti del, kjer je pisal o vzponu na najvišji vrh države Mt. Wilhelm; nisem še slišal, da bi bil na njem kateri od Jugoslovanov.

Začel sem raziskovati. Do avtorja zapisa nisem mogel, ker je še vedno na poti, pač pa sem »odkril« njegovega gostitelja Boruta Telbana in od njega zvedel nekaj podatkov, za katere sem smatral, da jih velja zapisati.

Borut Telban se je s Pavletom Jagodičem 22. novembra 1985 povzpел na 2172 metrov visok vulkan Gunung Sibayak na Sumatri (Indonezija). Vzpon ni bil naporen, toda zanimiv: vse je tod rumeno od žvepla... 16. decembra sta se povzpela še na 2911 metrov visoki Mt. Merapi na Javi. V vasi Kinarja, ki je izhodišče, sta našla celo »planinsko« kočjo s skupnim ležiščem. Tudi ta vrh je vulkan, zadnjič pa je »bruhnil« junija 1984.

29. julija 1986 pa se je Borut Telban povzpел na najvišji vrh Papue Nove Gvineje, 4509 metrov visoki Mt. Wilhelm. Ne le, da je verjetno prvi naš človek (če ima kdo drugačne podatke, se zanje lepo priporočam) na tem vrhu, temveč ima najbrže tudi naš »višinski rekord« za Avstralijo in Oceanijo. (Najvišji vrh tega območja, ki zajema vso Oceanijo z Avstralijo in Novo Zelandijo vred, je 5030 metrov visoki Putjak Djaja, do 1970 imenovan Pegunungan Sukarno — pri nas bolj znan kot Carstenzova piramida — ki pa se dviga že na indonezijskem delu Nove Gvineje in je mnogo težje dostopen.) Branko Dežman, ki je pripotoval na Papuo Novo Gvinejo šele 4. avgusta lani, je bil na Wilhelmu torej za njim.

Borut je po poklicu medicinski antropolog. Z vzponom je začel na višini 2440 metrov, v vasi Gembogl. Pri jezeru Piunde (kar pomeni ženska) je na višini 3480 metrov planinska postojanka — pogosto celo z oskrbnikom. Malo višje je potem še jezero Aunde (moški), na vrhu pa železni trikot, ki označuje mejo treh provinc: Western Highlands, Chimbu in Madang. Sicer pa je to območje edini narodni park Papue Nove Gvineje. Vzpon (razen običajnih višinskih težav) pa ni zahteven.